

PRÍPRAVA MANAŽÉROV TURIZMU A HOTELIERSTVA V OBLASTI INFORMATIKY – NÁVRHY NA INOVÁCIU

ALCNAUER Július, SR

Resumé

Príspevok sa zaoberá zmenou prístupu k odovzdávaniu poznatkov pri výučbe informatiky manažérov pre turizmus a hotelierstvo. Upozorňuje na potrebu nových zručností a informatickú prípravu aj v oblasti portable aplikácií. Ideové východisko sleduje metodiku prípravy budúcich manažérov s dôrazom na samostatnosť a schopnosť efektívnejšej adaptácie na budúce profesijné prostredie.

Kľúčové slova: inovačné vyučovacie metódy, portable aplikácie, EIZ.

PREPARATION OF TOURISM AND HOTEL MANAGERS IN THE FIELD OF INFORMATICS – INNOVATION PROPOSALS

Abstract

The contribution deals with a change of approach to the knowledge presentation and delivery in teaching informatics to tourism and hotel management pre-professionals. It draws attention to the need of gaining new skills and expansion of information education in the field of portable applications. In the methodology of pre – professionals' preparation, an increased emphasis is put on the students' independence and ability to adapt to their future professional environment more efficiently.

Key words: innovative teaching methods, portable applications, EIZ.

1 Úvod

Manažéri turizmu a hotelierstva sú špecifickou skupinou. Pri ich príprave musíme mať na zreteli značné geografické presuny ich pracovísk počas kariéry a vysokú pravdepodobnosť, že sa stretnú s globálnymi pohľadmi na firmu a firemné zvyklosti. Ich zameranie by malo byť posilnené o zložku flexibility. Je dôležité, aby poznali viacero softvérových produktov aj od navzájom konkurenčných firiem. Mali by dokázať pracovať aj v prípade, že na firemnom počítači nenájdu programy, ktoré používali v škole napr. MS OFFICE.

2 Nové možnosti pre netradičné balíky office

Naše skúsenosti so študentmi prichádzajúcimi z komerčnej sféry a z praxe, napr. študenti na bakalárskom stupni externého štúdia, nás prinútili zamyslieť sa nad orientáciou výučby kancelárskych balíkov typu office a zamerať ju viacerými smermi. V praxi sa stretávame s tým, že firma vlastní 1-2 licencie MS OFFICE na počítači šéfa firmy a jeho sekretárky. Radoví zamestnanci používajú OpenOffice, ktorý je bezplatný.

Ďalšou možnosťou v budúcnosti budú online balíky. Google ponúka už dnes pomerne zaujímavú možnosť vytvárať dokumenty podobne, ako píšeme e-mailové správy. Budúcnosť možno zmení naše predstavy o tom, že program napr. tabuľkový procesor, musí byť nainštalovaný na zariadení, ktoré práve ovládame. Možno ani výsledný produkt, naša tabuľka či graf, nebude musieť byť v inteligentnom mobile, ktorým ho vytvárame. Úplne postačí poslať spolupracovníkom internetovú adresu, kde sa nachádza. Toto je možné už dnes a ponúka sa to voľne. Konkurencia na tomto poli je

samozrejme silná a každá firma bude chcieť získať svoj diel peňazí. Preto možno v budúcnosti nebude všetko zadarmo, ako sa to javí dnes.

3 Inovácia vo výučbe, podnecovanie samostatnosti študentov

Pre praktické nasadenie v školskej výučbe navrhujeme ponechať základné rozhodnutie na edukátorovi. Každá skupina študentov je iná. Riešenie spočíva vo využití malého časového priestoru, napr. 10-15 minút na vytvorenie problémovej situácie a motivovanie študentov na samostatnú prácu.

Na úvod sme prezentovali situáciu, ktorá môže nastať. Mladý absolvent na novom pracovisku dostane počítač a má vytvoriť tabuľku s výpočtami, alebo prezentáciu. Firma nepoužíva MS OFFICE. Musí si poradiť s tým, čo má k dispozícii. Je zrejmé, že ospravedlnenia „my sme to nebrali, nie je to v učebných plánoch“ asi nepomôžu. Domnievame sa, že kľúčovou časťou je motivácia študentov, aby si vyskúšali, ako by riešili takúto situáciu bez manuálu k neznámemu programu a bez pomoci spolupracovníkov.

Pre experimenty tohto druhu sme zvolili portable aplikáciu PortableApps Suite 1.0 z DVD v časopise PC extra č. 1 rok 2008. Dostupná je tiež na portableapps.com. Táto aplikácia je pôvodne určená na inštalovanie na USB kľúč. Zabezpečuje, že po zasunutí USB kľúča do cudzieho počítača môže používateľ využívať svoje programy a jemu známe prostredie programu OpenOffice a má okrem iných programov k dispozícii aj poštového klienta Thunderbird Portable a prehliadač Firefox Portable. Pôvodný inštalčný súbor má veľkosť 94 MB a má snahu sformátovať USB kľúč pred svojim nainštalovaním. Z tohto dôvodu bol tento súbor len ukázaný a študenti boli upozornení na niektoré nebezpečenstvá pri jeho inštalovaní na USB kľúč. Po spustení inštalácie aplikácia vytvorí niekoľko zložiek, zabierajúcich spolu približne 280 MB v 3850 súboroch. Pre experimenty postačuje nakopírovať na pevný disk počítača tieto zložky sústredené v PortableApps a Documents spolu s EXE súborom StartPortableApps. Nie je potrebné nič inštalovať. Aplikácia pracuje aj v režime užívateľského prístupu na uzamknutom Windows XP bez potreby práv správcu systému. Ďalšou výhodou je, že v praxi postačuje nakopírovať na pevný disk alebo USB kľúč aj len 1 adresár s portable aplikáciou. Pri poškodení napríklad Internet Explorera tak máme k dispozícii bez inštalovania za 2-3 minúty funkčný Firefox na surfovanie po internete.

Študenti dostali za úlohu poslať e-mailom do budúceho seminára tabuľku vytvorenú v programe Calc portable a prezentáciu vytvorenú pomocou programu Impress portable. Na niektoré ďalšie možnosti programov len boli upozornení. Náhradu MS Wordu si podľa našich skúseností preskúmajú sami. Je vhodné im ukázať, že WRITER ponúka možnosť uložiť súbor vo formáte doc MS WORDu a je v ponuke aj veľmi rozšírený formát rtf.

Na nasledujúcom seminári sa formou diskusie za pomoci ukážok poslaných prác sledujú odlišnosti a možné problémy či nekompatibilita s MS Wordom. Je vhodné nechať priamo na študentov, aby zistili kde sú obmedzenia a či pracujú aj makrá z MS WORDu a pod.

Ďalším krokom je krátka ukážka možností GOOGLE Docs. Je potrebné rozdeliť oba programy na dve rôzne lekcie. Nesmie vznikať akýkoľvek transfer a nejasnosť, kam obe ukážky patria. Celá ukážka je kombinovaná s úlohou v zmysle metódy exploatácie

internetových zdrojov (EIZ), keď študenti majú samostatne nájsť informácie o postavení týchto produktov na trhu, ich výhodách a nevýhodách.

Pri úvode k možnostiam ponúkaným firmou GOOGLE je vhodné zvýrazniť cenu firmy GOOGLE na burze akcií, povedať o jej expanzii a zdôrazniť, že už dávno to nie je len vyhľadávač. Potom je vhodné overiť, či každý v skupine má vytvorenú e-mailovú schránku na gmail.com. Pre potreby seminára a testovania je vhodné vytvoriť aj jednu cvičnú e-mailovú schránku a napísať na tabuľu prístup do nej. Len s pomocou prihlasovacích údajov na gmail.com sa dá dostať k službám GOOGLE Docs. Bolo v praxi overené, že nebol blokovaný súčasný viacnásobný prístup s jedným heslom z rôznych IP adries počítačov. Teda pre niekoľkých študentov stačilo vytvoriť jeden prístup (stav do marca 2008).

Pri samotnom experimente sme na tabuli napísali adresu www.google.com/google-d-s/tour1.html, potom sme upozornili na potrebu použiť prihlasovacie meno a heslo zo schránky gmail.com. Pre niekoľkých študentov bez hesla sme napísali prístup do cvičnej schránky, vytvorenej pre účely tohto pokusu. Je vhodné po vyučovacej lekcii zmeniť heslo cvičnej schránky, aby sme zabránili jej zneužívaniu na anonymné odosielanie e-mailov.

Študenti mali za úlohu preskúmať ponuku na vytváranie dokumentov pomocou online možností ponúkaných firmou GOOGLE. Táto časť experimentu vyžaduje ukážku učiteľa ako začať. Vzhľadom na nezvyklosť prostredia a hľadanie kancelárskych aplikácií o existencii ktorých študenti väčšinou ani netušili je skúmanie pomalšie ako v predošlom prípade. Vhodná je aj súťaž, napr. kto prvý vytvorí súčet v tabuľke, kto nájde spôsob vkladania vzorcov a pod. Samotné aplikácie sú len časťou noviniek. Veľmi sa osvedčila debata o možnostiach a nových prístupoch, ako bude vyzeráť kancelária budúcnosti. Postačí nám len malý mobilný inteligentný telefón, napr. Smartphone a pomocou neho budeme len odosielať dáta do tabuľky, ktorú ani nemusíme presúvať k sebe na svoje zariadenie. Stačí len jej adresa na internete a jej zdieľanie so spolupracovníkmi. Najviac zaujalo zistenie, že jedna študentka využíva možnosti ponúkané firmou GOOGLE a pomocou týchto aplikácií vytvorila a zverejnila dotazník pre svoju bakalársku prácu. Zverejnenie dotazníka ponúka firma Google a navyše je možné automaticky evidovať všetky odpovede respondentov vo formáte kompatibilnom s tabuľkovým procesorom MS EXCEL. Celý vyučovací proces tak získal na obojsmernej komunikácii a aj samotný kolektív pôsobil ako celok vymieňajúci si navzájom informácie.

4 Poznámky k realizácii

Pre úspešnú realizáciu je vhodné mať pripravené 2-3 CD a na nich rozbalenú aplikáciu. Osvedčila sa ponuka požičať CD záujemcom o domáce experimentovanie. Vzhľadom na uvedený počet súborov, ktoré si vytvára aplikácia, je potrebné upozorniť študentov na dlhšiu dobu, ktorú trvá kopírovanie na USB kľúč, ak sa rozhodnú odniesť si aplikáciu priamo z vyučovacej hodiny. Čas potrebný pre prekopírovanie je silne závislý od rýchlosti USB kľúča a zaznamenali sme prípady, že ani 20 minút nestačilo pre kompletnú kópiu. Určité riziko skrýva aj snaha skúšať túto aplikáciu spustením z USB kľúča. Často si študenti neuvedomujú, že v dnešnej dobe už nestačí vedieť veľkosť USB kľúča, ale kritickou hodnotou sa stáva rýchlosť čítania a zápisu informácií. Ak nemáme k dispozícii premietanie dataprojektorom, resp. nedokážeme

premietnuť, čo majú na monitoroch zobrazené študenti, ktorí našli niečo zaujímavé, resp. vytvorili najlepší dokument, je vhodné ak počítačová učebňa umožňuje študentom vstať a pozrieť sa na monitor iných študentov. Je veľmi povzbudivé, ak sa môžu prezentovať tí, ktorí prví urobili požadovaný dokument. Pozoruhodné bolo, že aktívnejšie boli dievčatá a vcelku dosahovali lepšie výsledky ako chlapci. Štatistické porovnanie nebolo urobené, pretože zastúpenie dievčat bolo v skupinách podstatne väčšie ako chlapcov. Samotné získavanie nových zručností a schopnosť prispôbiť sa novým programom je preskúmaná pomerne málo.

5 Záver

Zistiť, ako bude vyzerat' kancelária manažéra o 7 až 10 rokov je dnes pomerne ťažké. Úspešnosť takýchto odhadov môžeme prekontrolovať pri pohľade do minulosti a nájdení fotografií s predstavami autorov spred 15 či 20 rokov. Je preto vhodné aspoň okrajovo zaradiť do výučby niektoré novinky, ktoré sa objavujú v učebniciach až tri či štyri roky. Jediná istota, ktorú máme, je to, že všetko bude vyzerat' ináč.

6 Literatúra

ALCNAUER, J. *Innovative Teaching Methods in the Course of Informatics for Tourism and Hotel Industry Managers*. In: HOTELlink Journal for Theory and Practice of Hotel Industry No. 9-10, vol. 7, 2007. – Congress Proceedings HOTELPLAN 2007 The Third Biennial International Congress. Red. Dorde Čomič. Belehrad: Visoka Hotelijerska Škola 2007. s.835-839 ISBN 86-83777-23-5.

BURGEROVÁ, J. – BURGER, V. *Systémové a aplikačné programy pre personálne počítače*. Prešov: FHPV PU, 2002 115 s. ISBN 80-8068-106-6.

Lektoroval: doc. Ing. Štefan Kireta, CSc.

Kontaktná adresa

Július Alcnauer
Katedra kvantitatívnych metód a manažérskej informatiky
Fakulta manažmentu PU, Konštantínova 16, 080 01
Prešov, SR, tel. +421 51 7470606
e-mail alcnauer@gmail.com